

5 Akkerwallen

De lange zandheuvels naast het pad zijn geen duinen, maar akkerwallen. Een belangrijk deel van het landgoed was ooit akkerland. Het was dan wel nodig om eerst een laag zand af te graven, zodat de gewassen met hun wortels bij het grondwater konden komen. Het vrijgekomen zand werd vervolgens als een wal om de akkers gelegd. Deze wallen gaven beschutting tegen de wind en tegen vee dat in de omgeving liep te grazen. In dit deel van het landgoed is ook goed te zien dat onder beuken niet veel wil groeien. Het bladerdek is zo dicht dat er weinig zonlicht kan doordringen op de bodem. Eiken hebben een minder dicht bladerdek, zodat daaronder wel kruiden en struiken voorkomen.

6 Landgoed Dijk en Burg

Een deel van het landgoed Dijk en Burg is bij Nieuw Leeuwenhorst getrokken. Vanaf de brug ziet u het landhuis rechts, aan het einde van de waterpartij. Het park maakt een romantische indruk, met slingerende paden en een schilderachtige waterpartij. Maar ook hier is de oorlog niet ongemerkt voorbij gegaan. Er werd veel hout gekapt, waardoor open plekken ontstonden. Zo kreeg de zoute zeewind meer vat op het bos, met als gevolg dat nog meer fraaie oude bomen ten onder gingen. Na de oorlog zijn de gaten opgevuld met jonge bomen en struiken.

7 IJsvogel

Het kronkelende water van de kikkervijver is ideaal voor de ijsvogel. Een groot deel van de dag zit hij op een tak boven het water bewegingloos te speuren naar stekelbaarsjes en

andere kleine vissen. Ondanks zijn felgekleurde verenpak valt hij dan nauwelijks op. Pas als er een blauwe flits over het water scheert, weet je dat je een ijsvogel hebt gezien. In het voorjaar graaft de ijsvogel nesttunnels in steile, zandige oevers. Zulke oevers zijn schaars, dus heeft het Zuid-Hollands Landschap een speciale ijsvogeloever aangelegd op het landgoed.

8 Paulinaberg

De Kikkervijver is helemaal met de hand gegraven. Met de vrijgekomen grond werd achter de vijver een heuvel opgeworpen, de Paulinaberg. Op de top kwam een theekoepel. Die staat er niet meer, maar na de steile klim heeft u nog altijd prachtig zicht op de waterpartij.

9 Oud bos

Na de Paulinaberg wandelt u door een stukje oud bos, met hier en daar statige landgoedlanen. De bomen zijn soms meer dan honderd jaar oud en staan verder uit elkaar dan in de rest van het bos. In de holtes van de bejaarde bomen vinden vogels en vleermuizen een riant onderkomen. De vleermuizen kunnen ook terecht in een van de bunkers die speciaal voor hen is ingericht. In de winter, als er onvoldoende voedsel is, gaan de vleermuizen in deze bunker in winterslaap. Een laag water op de bodem voorkomt dat ze daarbij uitdrogen. Vleermuizen hebben een soort slotje op hun klauwen, waardoor ze makkelijk ondersteboven aan een richel kunnen blijven hangen. Mochten ze toch vallen, dan zorgt een houten vlondertje langs de muren ervoor dat ze niet in het water terecht komen.

10 Natuurlijke oevers

Langs de waterpartij liggen natuurlijke oevers met een geleidelijke overgang van water naar land. Dat is gunstig voor een aantal bijzondere planten. In juni zijn de paarse kegels van de rietorchis niet te missen en in diezelfde periode komen ook de veldlathyrus en de moerasrolklaver in bloei, beide getooid met gele bloemen. Minder kleurrijk maar net zo opvallend zijn de hazenpootjes met hun zachte, pluizige bloemhoofdjes.

Steun het Zuid-Hollands Landschap

Heeft u lekker gewandeld in dit prachtige natuurgebied en genoten van de rust? Misschien heeft u onder de talloze planten en dieren zelfs enkele zeldzame soorten gezien. Nieuw Leeuwenhorst is één van de vele natuurgebieden van het Zuid-Hollands Landschap. Deze stichting beschermt natuur en landschap door het aankopen en beheren van natuurgebieden. Als u ook vindt dat deze prachtige gebieden moeten blijven bestaan, wordt dan beschermer. Uw steun is van harte welkom. Voor meer informatie of om beschermer te worden kunt u terecht bij het Zuid-Hollands Landschap.

Stichting Het Zuid-Hollands Landschap

Nesserdijk 368
3063 NE Rotterdam
telefoon (010) 272 22 22
fax (010) 242 06 50
www.zuidhollandslandschap.nl

Provincie Zuid-Holland steunt
het Zuid-Hollands Landschap

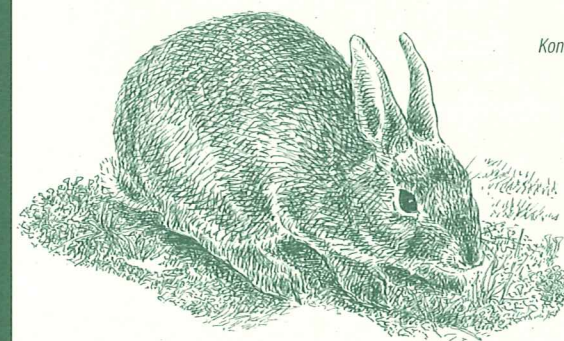

wandelfolder

Konijnenroute

Nieuw Leeuwenhorst

wandelroute
3 km gemarkeerd

Zuid-Hollands Landschap

Konijnenroute

Welkom op Nieuw Leeuwenhorst

Temidden van de bollenvelden ligt Nieuw Leeuwenhorst. Het landgoed werd in 1884 gesticht, maar lang konden de eigenaren er niet van genieten. In de Tweede Wereldoorlog werd het landhuis gesloopt, er kwam een tankgracht en een flink deel van het landgoedbos werd gekapt. In 1953 begon het Zuid-Hollands Landschap met het herstel. De tankgracht werd een vijver en een deel van het landgoed werd herbebost.

Wandel vanaf de parkeerplaats terug naar het koetshuis, dan linksaf de gele paaltjes volgen.

1 Koetshuis

Het Koetshuis is het enige dat overbleef van het grote landhuis Nieuw Leeuwenhorst. De paardenhoofden op de gevel herinneren aan de toenmalige functie. Het landhuis zelf, dat in 1884 werd gebouwd door de familie Gevers, werd in de Tweede Wereldoorlog gesloopt om plaats te maken voor een tankgracht. De naam Nieuw Leeuwenhorst heeft overigens niets met de Afrikaanse leeuw te maken. Leeuw is een verbastering van het woord lee, dat waterloop betekent. Zo'n lee werd hier in de middeleeuwen gegraven om het gebied te ontwateren. Toen in 1261 bij Noordwijkerhout een klooster werd gesticht, kreeg dit de naam Leeuwenhorst. Sindsdien duikt de naam steeds weer op bij belangrijke gebouwen in de omgeving.

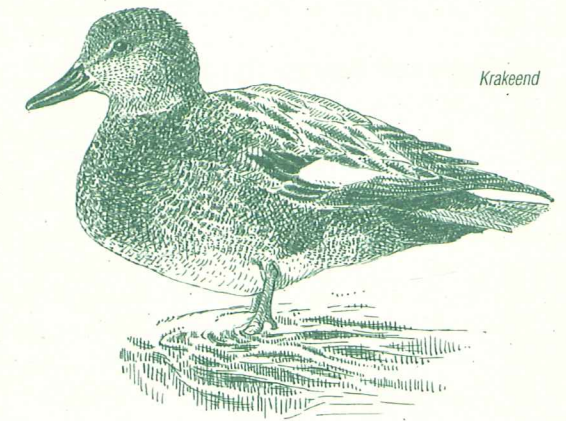
2 Bollenvelden

Het landgoed werd aangelegd op een deel van de duinenrij tussen Noordwijk en Noordwijkerhout. In de eeuwen daarvoor waren de zandduinen afwisselend in gebruik als hakhoutbos en als akkerland, afhankelijk van waar het meest behoefte aan was. Rondom het landgoed is die economische ontwikkeling gewoon doorgegaan. Met name na 1904 is veel zand afgegraven, zoals u tussen de bomen door kunt zien. Het zand ging naar nieuwe woonwijken in naburige steden en werd later ook gebruikt als grondstof in de kalkzandsteenindustrie. Wat achterbleef bleek een prima ondergrond voor de bollenteelt. Het kalkrijke zand houdt goed vocht vast, heeft een uniforme korrelgrootte en is makkelijk te bewerken. Door de bodem vlak te maken, kan bovendien de grondwaterstand zeer precies worden gereguleerd.

3 Konijnen

In de Tweede Wereldoorlog is dit deel van het landgoed kaalgekapt om schootveld te hebben. Daarna zorgden konijnen er met hun geknaag voor dat het gebied niet dichtgroeide. Maar helaas laat nijntje zich hier de laatste jaren nauwelijks zien. De oorzaak: besmettelijke ziektes. Sinds de jaren vijftig van de vorige eeuw steekt myxomatose geregeld de kop op en in de jaren negentig is daar het viraal

haemorrhagisch syndroom (VHS) bijgekomen. Met name deze laatste ziekte heeft erg veel slachtoffers gemaakt. In sommige duingebieden zijn de konijnen zelfs grotendeels verdwenen. Daardoor groeien open plekken dicht, zoeken roofdieren vergeefs naar prooi en vinden vogels als berg-eend, tapuit en kauwtje geen lege konijnenholen meer om in te broeden. Een remedie is er niet, dus is het een kwestie van wachten tot de ziekte is uitgewoed. Hopelijk zal de populatie zich dan ook op Nieuw Leeuwenhorst weer langzaam herstellen.

4 Vogelvijver

De waterpartij is in de oorlog door Duitse troepen gegraven als een tankgracht. Toen het Zuid-Hollands Landschap in 1953 Nieuw Leeuwenhorst in beheer kreeg, werd de gracht vergraven tot een grote vijver. De vogels op en rond het water zijn waakzaam en gaan bij onraad snel op de wieden. Daarom is de vijver aangewezen als rustgebied voor vogels. Aan de andere kant van de vijver is een kijkscherm geplaatst, zodat u de vogels toch goed kunt bekijken. Een bijzondere wintergast is de krakeend, die na de winter terugkeert naar zijn broedgebieden in het noorden en oosten van Europa. Het vrouwtje van de krakeend lijkt op een wilde eend, maar heeft een opvallende oranje rand om de snavel. Het mannetje is in de zomer te herkennen aan zijn zwarte snavel, fijngetekende grijze verenkleed en donkere achterlijf. In de winter verliest het mannetje zijn fraaie verenkleed en lijkt dan erg op het vrouwtje.